

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

BENIZEΛΟΥ 55, 65403 ΚΑΒΑΛΑ
ΤΗΛ.: 2510 222942, FAX: 2510 231505
E-mail: geoteeam@otenet.gr
Web site: www.geotee-anmak.gr

Πληροφορίες: Αμπελίδης Θεόδωρος

Καβάλα, 10-06-2015

Αριθ. Πρωτ: 430

Προς: -Δ.Σ. ΓΕΩΤ.Ε.Ε.
-Περιφερειάρχη Α.Μ.Θ. και Κ.Μ.

Κοιν.: Αντιπεριφερειάρχες Αν. Μακεδονίας
Παραρτήματα ΓΕΩΤ.Ε.Ε.
Γεωτεχνικοί φορείς
Μέλη του Παραρτήματος μας

Θέμα: «Απόψεις του Παραρτήματος μας επί του σχεδίου νόμου με τίτλο 'Βοσκήσιμες Γαίες και άλλες διατάξεις'»

Αξιότιμοι κύριοι

Το παράρτημα Ανατολικής Μακεδονίας του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας υπηρετώντας τον θεσμοθετημένο ρόλο που έχει, ως του συμβούλου σε θέματα πρωτογενούς παραγωγής και προστασίας περιβάλλοντος (Ν.1474/1984) στην Ανατολική Μακεδονία, συμμετέχει στην διαβούλευση του σχεδίου νόμου που αφορά τις «βοσκήσιμες γαίες Ελλάδας και άλλες διατάξεις» και σας κοινοποιεί τις απόψεις του, όπως αυτές μας έχουν ζητηθεί.

Απόψεις επί του σχεδίου νόμου «Βοσκήσιμες Γαίες Ελλάδας και άλλες διατάξεις»

Στα μεσογειακά οικοσυστήματα η βόσκηση αποτελεί μία από τις πολλές δραστηριότητες που ασκούνται εντός των δασών και των δασικών εκτάσεων με την προϋπόθεση ότι πραγματοποιείται σύμφωνα με τα μέτρα και τους κανόνες της δασικής νομοθεσίας, στο πλαίσιο της ορθολογικής διαχείρισης των εκτάσεων αυτών. Η κατ' εξαίρεση χρήση των δασικών οικοσυστημάτων, για αγροτική εκμετάλλευση (μέρος της οποίας αποτελεί η κτηνοτροφική), σε σχέση με τον προορισμό τους προβλέπεται και από την παράγραφο 1 του άρθρου 24 του Συντάγματος. Σήμερα όμως αυτή η εξαίρεση εντάθηκε διότι το μεγαλύτερο ποσοστό των πεδινών βοσκήσιμων γαιών άλλαξε χρήση και από βοσκότοποι έγιναν καλλιεργήσιμες εκτάσεις, οπότε οι κτηνοτρόφοι στράφηκαν στα δάση και τις δασικές εκτάσεις.

Το γεγονός αυτό διαφοροποιεί σε μεγάλο βαθμό την άσκηση της βοσκής στην Ελλάδα από τις χώρες της Βόρειας Ευρώπης και συνεπώς η διαδικασία των επιδοτήσεων των

κτηνοτρόφων στη νέα ΚΑΠ θα πρέπει να ισχύει και στις περιπτώσεις που οι βοσκότοποι είναι δάση και δασικές εκτάσεις. Η βόσκηση ως πρακτική είναι πανάρχαια στην χώρα μας και δίνει ένα συγκριτικό πλεονέκτημα στην κτηνοτροφία όσον αφορά τη μείωση του κόστους παραγωγής, τη βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων (γάλα, κρέας κ.λ.π.), βασιζόμενη στην πλούσια χλωρίδα της χώρας μας και συμβάλλοντας στην αειφορική διαχείριση και διατήρηση του περιβάλλοντος. Στη σύγχρονη εποχή με τον ισχυρό μονοπωλιακό ανταγωνισμό, τη μεγιστοποίηση των μονάδων παραγωγής και τις ανοικτές αγορές δεν θα μπορέσει να επιβιώσει η Ελληνική μικρή και κατακερματισμένη κτηνοτροφία και εκμετάλλευση χωρίς την πραγματική χρήση των βοσκοτόπων και την λήψη εξισωτικών και άλλων ενισχύσεων. Συνεπώς ο στόχος της αυτάρκειας, ή έστω της σχετικής επάρκειας σε εγχώρια κτηνοτροφικά προϊόντα, ξοδεύοντας χρήματα που δεν περισσεύουν στην περίοδο της οικονομικής κρίσης που περνάει η χώρα, δεν καθίσταται εφικτός.

Η φιλοσοφία του νομοσχεδίου δεν κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση καθώς εμπλέκει το καθεστώς της διαχείρισης των βοσκήσιμων εκτάσεων με το καθεστώς των επιδοτήσεων, όπως αυτό προέκυψε με την νέα ΚΑΠ που προκάλεσε αυτήν τη στρέβλωση. Το αδιέξοδο της καταβολής των επιδοτήσεων στους κτηνοτρόφους έρχεται εκ των υστέρων να επιλυθεί με άλλους τρόπους. **Με το συγκεκριμένο σχέδιο νόμου η δραστηριότητα της βόσκησης επικεντρώνεται στη λογική της εύρεσης επιλέξιμων βοσκοτόπων** οι οποίοι θα δίνονται στις περισσότερες περιπτώσεις εικονικά (και όχι πραγματικά για να βοσκηθούν) στους κτηνοτρόφους προκειμένου αυτοί να πάρουν τις άμεσες ενισχύσεις όπως προβλέπει η Νέα ΚΑΠ (απαιτείται η ύπαρξη βοσκοτόπων για την καταβολή αυτών), χωρίς να λαμβάνεται υπόψη αν οι βοσκότοποι αυτοί χρησιμοποιούνται πραγματικά (π.χ. για νομαδική κτηνοτροφία) ή δεν χρησιμοποιούνται καθόλου (π.χ. ενσταβλισμένη κτηνοτροφία). Αυτά τα δύο είναι εντελώς διαφορετικά πράγματα γιατί το πραγματικό αντικείμενο της βόσκησης έχει επιστημονικό υπόβαθρο και είναι δασικό στοχεύοντας στην αειφορική διαχείριση του δάσους και σε καμία περίπτωση δεν έχει σχέση με λογιστικούς υπολογισμούς των επιλέξιμων βοσκοτόπων.

Άλλωστε τα προαναφερόμενα αφενώς προβλέπονται από το άρθρο 103 Ν.Δ.86/1968 του Δασικού Κώδικα, αφετέρου τα ζώα συνήθως βόσκουν τόσο σε επιλέξιμους όσο και σε μη επιλέξιμους βοσκοτόπους. Οπότε θα πρέπει τα ζώα που δεν χρησιμοποιούν πραγματικά τους βοσκοτόπους (ενσταβλισμένα) να μην επιδοτούνται στην Νέα ΚΑΠ με βάση την θεωρητική χρήση εκτάσεων βοσκοτόπων, διότι έτσι θα στερούν βοσκοτόπους από την νομαδική μας κτηνοτροφία που όντως τους χρησιμοποιεί.

Η βόσκη είναι επιτρεπτή στον δασικό χώρο δραστηριότητα, με την προϋπόθεση ότι πραγματοποιείται σύμφωνα με τα μέτρα και τους κανόνες που τίθενται από τη δασική νομοθεσία, στα πλαίσια της ορθολογικής και ισόρροπης διαχείρισης του χώρου αυτού. Για το λόγο αυτό ασκείτο ως δραστηριότητα ελεύθερα, με τις εξαιρέσεις των περιπτώσεων και για τις περιοχές που υπήρχαν δεσμεύσεις και ίσχυαν περιορισμοί ως προς την διαχείριση τους, που απέρρεαν από τη δασική νομοθεσία.

Το παράρτημα Ανατολικής Μακεδονίας, στο πλαίσιο της διαβούλευσης του νέου νομοσχεδίου, πραγματοποίησε συσκέψεις για την ανταλλαγή απόψεων με συναδέλφους Γεωτεχνικούς των εμπλεκόμενων κλάδων. Τους ευχαριστούμε όλους για την συμμετοχή και συγκεντρώνοντας το αποτέλεσμα των συσκέψεων παραθέτουμε τα παρακάτω.

- Σύμφωνα με την δασολογική επιστήμη η βόσκη αποτελεί βασικό διαχειριστικό εργαλείο της δασοπονίας πολλαπλών σκοπών όπως ορίζεται από το εκάστοτε διαχειριστικό σχέδιο και συνεπώς όπως προτείνεται και στο εν λόγω σχέδιο νόμου είναι επιτρεπτή και απαραίτητη δραστηριότητα εντός των δασών και δασικών εκτάσεων.
- Τα σχέδια διαχείρισης βοσκοτόπων πρέπει να είναι ενσωματωμένα στα δασικά διαχειριστικά σχέδια, διότι το αντικείμενο της βόσκη είναι συμπληρωματικό και επικουρικό της δασικής διαχείρισης. Η εφαρμογή του ανωτέρω σχεδίου νόμου με τα σχέδια διαχείρισης βόσκη να θέτουν διαφορετικούς στόχους από τα δασικά διαχειριστικά σχέδια, ενέχει τον σοβαρό κίνδυνο υποβάθμισης των δασικών οικοσυστημάτων.
- Θα πρέπει να συνταχθούν νέες προδιαγραφές σύνταξης των διαχειριστικών σχεδίων των δασών όπου θα υπάρχει ειδικό κεφάλαιο για την διαχείριση της βόσκη. Με λίγα λόγια σε αυτές τις προδιαγραφές θα καθορίζονται οι κατά χώρο και χρόνο χρήσεις των δασών και των δασικών εκτάσεων, όπου στην συνέχεια θα εφαρμόζεται η δασοπονική διαχείριση πολλαπλών χρήσεων, σκοπών και λειτουργιών.
- Επίσης συμφωνούμε με το άρθρο 3 παρ.2 του σχεδίου νόμου που επιτρέπει εντός βοσκήσιμων γαιών πρόχειρα καταλύματα ζώων όπως αυτά ορίζονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 1 του ν. 4056/2012 και ποτίστρες ζώων. Για να αποφύγουμε όμως τις παρερμηνείες και την σύγχυση, θα πρέπει να προστεθεί ότι σε εκτάσεις που προστατεύονται από τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, είναι επιτρεπτές όλες οι παραχωρήσεις του άρθρου 47Α του Ν.998/1979) και η νομιμοποίηση υφιστάμενων κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στην παρ. 7 του άρθρου 52 του Ν. 4280/14, (ΦΕΚ-159Α/8-8-14),

όπως τροποποιήθηκε. Η νομιμοποίηση υφιστάμενων κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων σε εκτάσεις της παρ. 1 του αρ. 1 του Ν. 4061/2012, γίνεται σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 52 παρ. 7 του Ν.4280/2014 για όλες τις κατηγορίες του άρθρου 2 του Ν. 4056/2012 (πρόχειρα καταλύματα, εγκαταστάσεις εγκεκριμένου τύπου με σκελετό θερμοκηπίου, εγκαταστάσεις εγκεκριμένων προτύπων κατασκευής, εγκαταστάσεις για τις οποίες απαιτείται οικοδομική άδεια).

- Ορθώς στο σχέδιο αυτό με το άρθρο 12 δίνεται παράταση της προθεσμίας του άρθρου 14 του Ν.4056/2012 για την αδειοδότηση των κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων. Αυτό άλλωστε ήταν και γραπτό αίτημα του παραρτήματος μας προς το αρμόδιο Υπουργείο.
- Συμφωνούμε με την χρήση και σύνταξη των προσωρινών σχεδίων διαχείρισης βόσκησης μέχρι την σύνταξη ολοκληρωμένων μελετών πάντοτε όμως αυτά τα σχέδια να γίνονται στο πλαίσιο της σύνταξης διαχειριστικών σχεδίων των δασών.
- Συμφωνούμε με την δημιουργία της Εθνικής Γεωγραφικής Πληροφοριακής Βάσης Δεδομένων, με την προϋπόθεση ότι θα συμπεριληφθούν οι εκτάσεις που θα προκύψουν μετά την σύνταξη και ολοκλήρωση των δασικών χαρτών και όχι από μια αυθαίρετη και πρόχειρη σχεδίαση ώστε να καθίσταται αυτή αξιόπιστη
- Προτείνουμε να συμμετάσχουν και εκπρόσωποι του ΓΕΩΤ.Ε.Ε. στις επιτροπές παρακολούθησης και εφαρμογής των διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης του άρθρου 9. Λόγω του ότι το ΓΕΩΤ.Ε.Ε. εκπροσωπεί όλες τις επιστημονικές ειδικότητες και τους Γεωτεχνικούς που εμπλέκονται στο αντικείμενο της βόσκησης και της κτηνοτροφίας (Γεωπόνοι, Δασολόγοι και Κτηνίατροι) η διεπιστημονικότητα που θα επιτευχθεί με αυτή την εκπροσώπηση θα συμβάλει τα μέγιστα στο έργο της επιτροπής.
- Επίσης είναι αμφισβητούμενη η διάταξη του άρθρου 7 παρ. 2 του σχεδίου νόμου για το αν δικαιώματα βοσκής των δημοσίων δασών και δασικών εκτάσεων δύναται να διατεθούν, όπως προέβλεπε το άρθρο 103 του Ν.Δ. 86/1969 με την εφαρμογή του οποίου (μόνο αυτού) παραχωρούνται τα δικαιώματα βοσκής και οι εξ' αυτών πρόσοδοι στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης.. Δεν είμαστε αντίθετοι στην είσπραξη αυτών των πόρων από τους δήμους, αφού είναι και ανταποδοτικοί για τους κτηνοτρόφους (για κατασκευή έργων υποδομής, δρόμων, ποτίστρες κ.λ.π.), στην δυσμενή μάλιστα οικονομική κατάσταση που βρίσκονται οι δήμοι, αλλά με τον τρόπο που αυτή επιχειρείται δεν ξέρουμε αν θα μπορέσει να πραγματοποιηθεί.

Διαφωνούμε όμως και με τις διατάξεις του παρόντος νομοσχεδίου που αφορούν:

- Με τον ορισμό του άρθρου 1, διότι η έννοια βοσκήσιμες γαίες και βοσκοτόποι δεν είναι χαρακτηρισμός της μορφής μιας έκτασης, αλλά καθορισμός των χρήσεων της. Η χρήση μορφολογικών χαρακτηριστικών βλάστησης στον προαναφερόμενο ορισμό, είναι ίδια με τα χαρακτηριστικά του ορισμού των Δασών και Δασικών Εκτάσεων της ερμηνευτικής δήλωσης του άρθρου 24 του Συντάγματος και των παρ.1,2,3,5 του άρθρου 3 του Ν.998/79 όπως ισχύει.
- Με την απομόνωση και τον κατακερματισμό των βοσκοτόπων, που είναι η φιλοσοφία που παρόντος σχεδίου νόμου, από την έννοια της διαχείρισης του ορεινού χερσαίου φυσικού οικοσυστήματος
- Την σύνταξη ξεχωριστών διαχειριστικών σχεδίων των βοσκοτόπων που είναι στην βασική ιδέα του εν λόγω νομοσχεδίου. Αντιθέτως αυτά όπως αναφέρουμε παραπάνω πρέπει να ενταχθούν στα δασικά διαχειριστικά σχέδια.
- Στην αποκλειστική χρήση των βοσκοτόπων που υπάρχουν μέσα σε δάση και δασικές εκτάσεις μόνο για βόσκηση (άρθρο 8 παρ. 3 του σχεδίου) όπου απαγορεύει κάθε άλλη επέμβαση επ' αυτών. Εδώ προβλέπεται να υπάρξει πρόβλημα με επεμβάσεις που θα αφορούσαν άλλες δραστηριότητες όπως η μελισσοκομία και η αναψυχή οι οποίες ενδεχομένως τοπικά να παρεμποδίζουν την βόσκηση αλλά είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με το δάσος και τους σκοπούς του, τις λοιπές επεμβάσεις που προβλέπονται στο ΣΤ Κεφάλαιο του 998/1979 όπως ισχύει και τις δασώσεις - αναδασώσεις.
- Με την πρόθεση του νομοθέτη να καταργήσει το άρθρο 103 του Ν.Δ. 86/1969. Διότι με την κατάργηση του άρθρου αυτού οι δασικές αρχές παύουν να ρυθμίζουν ζητήματα που αφορούν στο επιτρεπτό της βοσκής σε δημόσια δάση, μερικώς δασοσκεπείς εκτάσεις και μη πεδινά χορτολίβαδα και στον τρόπο άσκησης του σχετικού δικαιώματος, όπως όριζε το άρθρο αυτό. Με λίγα λόγια αποκόπτεται η βόσκηση από την ολοκληρωμένη διαχείριση του δάσους πράγμα επιστημονικώς μη αποδεκτό.

Κλείνοντας τα σχόλια μας επί του ανωτέρω νομοσχεδίου όσον αφορά τις διατάξεις του, σχετικά με τους βοσκοτόπους και την κτηνοτροφία, θέλουμε να τονίσουμε ότι διαφωνούμε με την λογική του νόμου που προτίθεται να επιλύσει εκ των υστέρων, το πρόβλημα των επιλέξιμων βοσκοτόπων, προχωράει στην αποκοπή των βοσκοτόπων από την δασοπονική επιστήμη με όλες τις δυσμενείς επιπτώσεις που θα επιφέρει τόσο στα δάση όσο και στους βοσκοτόπους και στους κτηνοτρόφους. Η εφαρμογή στην πράξη του υπό ψήφιση σχεδίου νόμου «Βοσκήσιμες γαίες Ελλάδας και άλλες διατάξεις», θα σημάνει

και την εντός δεκαετίας οπισθοδρόμηση των ελληνικών δασών στις συνθήκες που επικρατούσαν το 1930.

Λύσεις υπάρχουν για την χορήγηση των επιδοτήσεων στους κτηνοτρόφους μας και τις αναφέρουμε στο παραπάνω κείμενο μας. Το σωστότερο όμως για την Ελληνική πολιτεία θα ήταν να λύσει πρώτα το θέμα της σύνταξης Εθνικού Δασολογίου και Κτηματολογίου, να καταρτίσει Σχέδιο Χωροταξικών Χρήσεων Γης και στην συνέχεια να δεχτεί και να εφαρμόσει μια ΚΑΠ όπου οι επιδοτήσεις θα δίνονται με βάση τις βοσκήσιμες εκτάσεις και τα βοσκοτόπια. Αυτές τις διαδικασίες έχουν ήδη εφαρμόσει εδώ και χρόνια οι περισσότερες Ευρωπαϊκές χώρες και δεν έχουν προβλήματα στην προσαρμογή τους στην Νέα ΚΑΠ. Στην χώρα μας όμως συνέβη το αντίθετο ξεκινώντας από την εφαρμογή της Νέας ΚΑΠ χωρίς να υπάρχουν οι αντίστοιχες προϋποθέσεις (Δασολόγιο, Κτηματολόγιο, Χωροταξικός σχεδιασμός κ.λ.π.), για αυτό και τρέχουμε πίσω από τις εξελίξεις ψηφίζοντας νομοσχέδια που πιστεύουμε ότι θα μπαλώσουν τα προβλήματα, αλλά στην ουσία θα προκαλέσουν πολλά περισσότερα και δυσεπίλυτα.

Διατάξεις του σχεδίου νόμου που αφορούν τον ΕΛΓΑ

Στο ίδιο σχέδιο νόμου εντοπίσαμε και αρκετές τροποποιητικές διατάξεις που αφορούν τον ΕΛΓΑ και το έργο του. Πιο συγκεκριμένα στο άρθρο 16 παρ.4 του εν λόγω νομοσχεδίου δίνεται η δυνατότητα στον ΕΛΓΑ να προσλαμβάνει εποχιακό προσωπικό αποτελούμενο από τεχνολόγους γεωπονίας (ανεξαρτήτου ειδίκευσης, χωρίς αντίστοιχη εμπειρία και ασχέτους με το αντικείμενο) για την εκτιμητική διαδικασία των ζημιών. Αν μη τι άλλο είναι πολύ άδικο να εξισώνεται η επιστημονική κατάρτιση και επάρκεια των αποφοίτων των Γεωπονικών και Κτηνιατρικών Σχολών 5ετούς φοίτησης των Πανεπιστημίων με τους αποφοίτους Τεχνολογικών Ιδρυμάτων 3ετούς και 4ετούς φοίτησης για λόγους μικροπολιτικού οφέλους.

Έτσι θα επέλθει μια άνευ προηγουμένου ισοπέδωση προς τα κάτω της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών του ΕΛΓΑ προς τους αγρότες και τους κτηνοτρόφους καθιστώντας την εκτιμητική διαδικασία λιγότερη αξιόπιστη, κάτι το οποίο θα έχει ως αποτέλεσμα την μετέπειτα απαξίωση του Οργανισμού. Ειδικότερα στις μέρες μας που ο ΕΛΓΑ είναι ένας από τους λίγους φορείς του δημοσίου στον οποίο μπορούν να στηριχτούν οι αγρότες και οι κτηνοτρόφοι της χώρας μας, που καλείται να διαδραματίσει έναν πολλαπλό ρόλο στα γεωργοκτηνοτροφικά τεκταινόμενα. Αν το Υπουργείο επιθυμεί την αναβάθμιση του οργανισμού, τότε αυτή δεν μπορεί να γίνει με την χρήση επιστημονικού προσωπικού κατώτερης εκπαιδευτής βαθμίδας, χαμηλής επιστημονικής κατάρτισης, χωρίς σχετική εμπειρία και σχετικότητα με το αντικείμενο (π.χ. τεχνολόγους γεωπονίας

θερμοκηπιακών καλλιεργειών). Δεν είναι δυνατόν λοιπόν στο βωμό των μικροπολιτικών συμφερόντων να θυσιαστεί η υποβάθμιση της εκτιμητικής διαδικασίας που θα οδηγήσει στην τελική απαξίωση του ΕΛΓΑ δημιουργώντας πολλαπλάσια προβλήματα τόσο στον ίδιο τον οργανισμό και στο Υπουργείο, όσο και στην γεωργία και κτηνοτροφία της πατρίδας μας. Για αυτούς τους λόγους προτείνουμε την απόσυρση αυτής της διάταξης.

Ο Πρόεδρος της Δ.Ε.
του ΓΕΩΤΕ.Ε.
Ανατολικής Μακεδονίας

Ζαφείρης Μυστακίδης